

„Hihetetlen!” János 20: 27-28 alapján

Hihetetlen! Valószínűtlen! Valótlan! Megmagyarázhatatlan! És még egy sor ilyen szót hozzáfűzhetnénk, hogy leírjuk, mit is ünneplünk húsvétkor. És mégis... az Úr Jézus szavai arra buzdítanak minket: „*Ne légy hitetlen, hanem hívő.*” De hogyan juthatsz el idáig? Hogyan lehet elhinni, elfogadni, sőt, az életedet ráépíteni arra, ami annyira hihetetlen, mint Jézus feltámadása? Biztosan hallottatok Sherlock Holmesról. Az idősebbek biztosan. A 20-30 évesek is. Nos, Sherlock Holmes a legnagyobb és legjobb detektív, aki soha nem létezett – mivel ő az angol író, Arthur Conan Doyle könyveinek kitalált szereplője. Zseni, aki elképesztően jól tud következtetni, minden bizonyítékot összegyűjt egy bűntény kapcsán, és ezek alapján következtet arra, ki a tettes. Az ő esetei mások számára megoldhatatlanok. De Sherlock Holmesnak van egy jelmondata. Azt mondja, amit ő csinál, az valójában nagyon egyszerű: Összegyűjt annyi bizonyítékot, amennyit csak tud – és aztán elkezd következtetni. És így szól: „Ha kizártad mindazt, ami lehetetlen, akkor ami megmarad – bármilyen valószínűtlen is – az az igazság.”

Holmes természetesen kitalált karakter. De mégis megmutatja, hogy mi, emberek, valójában sokban hasonlítunk rá. Még a Bibliában szereplő emberek is így viselkedtek – olyan rejtéllyel álltak szemben, amely az ember számára megoldhatatlan volt. Talán az emberiség legnagyobb rejtélyével: Jézus feltámadásával.

ÓKORI NYOMOZÓK

Lehet, hogy azt gondoljuk, hogy mi ma sokkal racionálisabb emberek vagyunk, mint régen... hogy az emberek a régi időkben babonásabbak és hiszékenyebbek voltak. De ez nem feltétlenül igaz. Azok az emberek is, akik Jézus halálát és feltámadását közvetlen közlőként éltek meg, bizonyítékokat, alternatív, logikus magyarázatokat kerestek erre a titokzatos eseményre.

Íme ennek az ügynek a tényei: Jézus, a názáreti férfi, akit sokan prófétaként, rabbiként, sőt, a megígért Messiásként tiszteltek, akit a zsidó Szanhedrin és a római helytartó, Pilátus halálra ítélt, és keresztre feszítettek. – Egy gazdag ember sírjába helyezték, római katonák őrizték, és egy nagy kővel lezárták. De a harmadik napon a kő el volt hengerítve, és Jézus teste eltűnt. – Ezek a tények. És ekkor kezdett terjedni a hír... „*A sír üres... mert feltámadt...*” – És az emberek első reakciója erre az volt: *Nem, ez nem lehet. Kell lennie más magyarázatnak. Valami más oka kell legyen... Ez lehetetlen! Valószínűtlen! Hihetetlen!* És itt van néhány példa azokra, akik Sherlock Holmes-hoz hasonlóan reagáltak:

A zsidó vezetők – a Szanhedrin: megdöbbennek a hír hallatán, hogy a sír üres. Számukra ez nem csak zavaró, hanem fenyegető. Mert ha Jézus valóban feltámadt, akkor nekik nem volt igazuk... és ezt nem engedhetik meg. Így kitalálnak egy történetet: „*Mondjátok, hogy a tanítványai ellopták.*” – Máté 28. Pénzt adnak a katonáknak, hogy terjesszék a hazugságot. Inkább egy hazugság, mint beismerni, hogy tévedtek.

A római katonák: éjjel-nappal őrseget álltak. Tudták: ha elbuknak, akár halálbüntetést is kaphatnak. Így amikor Jézus teste eltűnik, pánikba esnek, hisz az ő felelősségük volt. Ezért jó okuk van elfogadni a zsidó vezetők történetét – számukra ez a legkisebb rossz.

A sírnál lévő nők: látják az üres sírt, és megjelenik nekik az angyal: „*Nincs itt, mert feltámadt.*” – Nézzétek... itt feküdt!

Péter és János: Jézus két legjobb barátja. Amint hallják, hogy a sír üres, odafutnak. János gyorsabb, de Péter megy be először. Mit látnak? Nincs ott a holttest, csupán néhány gondosan

Összehajtott lepel. Ha Jézus feltámadását egy nyomozásként nézzük – ez az egyik legfontosabb bizonyíték.

Tamás: őszintén azt mondja: „*Ha nem látom a kezén a szegek helyét... ha nem érintem meg... nem hiszem el.*” – Bizonyítékot akar. Nem elég neki egy hihetetlen történet – még ha az asszonyok vagy a 10 másik tanítvány mondja is. Ő is olyan, mint Sherlock Holmes: az lehetetlen nem lehet válasz. Bizonyíték kell.

MODERN NYOMOZÓK

És most ugorjunk a jelenkorba. Bizony, ma is sokan így tekintenek a nagypéntek és húsvét eseményeire. Mint valamire, amire magyarázatot kell találni. Pedig különös, ha belegondolsz... kevés olyan esemény van az ókorból, ami ennyire jól dokumentált, mint Jézus halála és az üres sír. Ez *tényleg* megtörtént. Próbáld meg ezt feldolgozni: több fizikai bizonyíték, dokumentum szól Jézus létezéséről, mint Julius Caesaréről vagy Nagy Sándoréről. A legtöbb történész – a modern Sherlock Holmes-ok – egyetért abban, hogy ezek a tények kétségszövegbevonhatatlanok: *Egy Jesua nevű férfi élt. Követői Messiásként tisztelték. Pilátus idején megfeszítették. Eltemették. A sír üres volt.* – És valamilyen magyarázatnak lennie kell rá. De az nem lehet: hogy feltámadt!

Ma is vannak olyan emberek, mint a Szanhedrin – akik *nem akarják*, hogy igaz legyen. A legtöbb zsidó ugyanazt a történetet hiszi, mint annak idején a Szanhedrin. A muszlimok, bár büszkén hirdetik, hogy ők bizony hisznek Jézusban, mint Alláhtól küldött prófétában, tagadják azt, hogy valójában meghalt. Csak úgy tűnt az embereknek, de valójában Isten megmentette a haláltól – így hát nem kellett neki feltámadnia. Az ateisták, naturalisták érvelése is figyelemre méltó: „*Jézus nem támadhatott fel... mert ez lehetetlen.*” Miért lehetetlen? Mert a természetben nincs példa rá. De... maga Jézus feltámadása nem példa? „*Igen, de az nem számít.*” Miért nem? *Mert az túl különleges, egyedi.* Hát, épp ezt mondjuk mi is. Különleges. Egyedi. Isteni csoda! *Nem, kell lennie egy más magyarázatnak – hallucináltak a tanítványok, vagy egyszerűen csak hazudtak, kitalálták ezt a történetet.* Mert ha elismernék a lehetetlent... akkor kereszténnyé kellene válniuk.

Aztán ott vannak más nyomozók – történészek, akik a tényeket követik, és próbálnak konklúzióra jutni. Ők gyakran hívő keresztények... akik nem hittel közelítik meg húsvétot, hanem történelemmel, filozófiával, logikával. Ajánlanék pár könyvet, amelyek ezt teszik: Lee Strobel – "Elég bizonyíték" (bűnügyi újságíróként tárgyalja a feltámadást, mint egy bírósági ügyet) Gary Habermas és Michael Licona – "A Jézus feltámadásának ügye". Frank Turek – "Túl kevés hitem van ahhoz, hogy ateista legyek". Tom Wright – "Az Isten Fia feltámadása" Ezek a könyvek nem indulnak ki abból, hogy „persze, hogy feltámadt”, hanem azt kérdezik: van-e ésszerűbb magyarázat? Elfogadhatóbbak-e a más magyarázatok – például, hogy ellopták a testét, vagy csak szemfényvesztés volt, vagy hogy teljesen kitalálták az egész történetet?

És íme néhány érv, ami mindegyik könyvben megjelenik:

1. Radikális világnézet-változás történt. A zsidók nem egységesen hittek a túlvilágban. A keresztények viszont ettől a ponttól kezdve *a feltámadt Krisztusban* hittek – ez lett hitük középpontja.
2. Másképp gondolkodtak a Messiásról. A zsidók Messiása nem halhatott meg – és főleg nem támadhatott fel. Ha egy Messiás meghalt (és Jézus mellett még sokan tartottak igényt erre a címre), a követői eltűntek. „Tévedtünk” – mondták. Ugyanúgy, ahogy az Emmausz felé tartó tanítványok is, amikor még nem találkoztak a feltámadt Jézussal.

De Jézus követői nem hagyták el Őt, hanem halála (feltámadása) után is tovább követték.

3. A feltámadás története meglepően egyszerűek. Hogyha kitalált történettel lenne dolgunk, valószínű, hogy sokkal érvelőbb, részletesebb történetet írtak volna. De néha (például Márknál) csupán ennyi: meghalt, eltemették, és feltámadott.
4. Különböző nézőpontok – Az evangéliumok meglehetősen eltérnek egymástól a részleteket illetően. Egy angyal, vagy kettő? Kik voltak pontosan az asszonyok? Megijedtek, vagy örvendeztek? Hallgattak? Vagy elmondták rögtön mindenkinek? – És szkeptikusok ezzel arra mutatnak, hogy a Szentírás hibás. Holott épp ez az érv. Hogyha egy kitalált, jól megművelt későbbi történet lett volna, biztosan kisimították volna ezeket a különbségeket. De épp a különbségek mutatják, hogy itt különböző szemtanúk vallomásáról van szó – mégis mindig ugyanaz a következtetés: Ő él.
5. Kínos részletek: ha kitalálták volna, miért tettek bele szégyenletes részleteket magukról? Például, hogy Péter megtagadta Jézust. Hogy a tanítványok elmenekültek, vagy hogy nők voltak az első tanúk, mikor akkoriban nem számítottak hiteles tanúnak?
6. A tanítványok készek voltak szenvedni ezért az igazságért. Sokan meghalnak egy meggyőződésért. Elképzelhető, hogy valaki meghaljon egy téves meggyőződésért. De meghalni valamiért, amiről tudod, hogy hazugság? Ez nagyon valószínűtlen.

Mit mond erre Sherlock Holmes? „*Ha kizárod a lehetetlent, ami megmarad – bármilyen valószínűtlen is – az az igazság.*” Miért olyan fontos ez? Hiszen az embernek nem feltétlenül van szüksége érvekre ahhoz, hogy higgyen. Nem kell bizonyíték. Nem kellene érvek. Ez talán igaz is lehet. De az is lehet, hogy éppen ezek viszik a hitet egy réteggel mélyebbre. Egyszer hallottam egy megjegyzést Tim Kellertől – sokan közületek biztos ismerik őt – aki Tom Wright egyik könyvéről mondta: „*Letettem a könyvet, és azt mondtam: Uram, Istenem... ez tényleg megtörtént!*” Ez egy kicsit hasonlított Tamás pillanatára, amikor Jézus lábaihoz borult, és azt mondta: „Én Uram, és én Istenem!”

ÉS MI VAN VELÜNK?

És mi van velünk? Hogyan ülünk itt most, húsvétkor? Azt mondom... – *hát, ez egyszerűen így van, nem?* – Lehet, hogy még nem is fogtad fel igazán, milyen hatalmas csoda ez... mert ha igaz... akkor mindent megváltoztat. Azt mondom: „*Nekem nincsen szükségem ész-érvekre. Én gyermeki hittel hiszek!*” – Ez nagyon értékes. De ne feledjük, hogy egy olyan világban élünk, amiben a gyermeki hitet nagyon könnyen kikezdi szkeptikusok. Különösen az internet korában. Gúnyolódók és kétkedők mindenhol akadnak. Lehet, hogy szükség van arra is, hogy a hitedet értelmesen is meg tudd védeni. – 1Péter 3:15: „*Legyetek mindig készek számot adni mindenkinek, aki kérdőre von benneteket a bennetek élő reménységről, szelídséggel és tisztelettel.*” Azt mondom: „Nem tudom elhinni, csak ha világos bizonyítékot látok!” – Van elég bizonyíték, ami megmutatja: nem ésszerűtlen hinni abban, hogy Jézus feltámadt.

De van még valami. Amit soha nem szabad szem elől tévesztenünk. Mit mond Jézus Tamásnak? „*Mivel látsz engem, hiszel; boldogok, akik nem látnak és hisznek.*” De van egy dolog, amit mindenki, aki valaha is őszintén, igazán hitt a feltámadásban, megtapasztalt: nem Krisztus látását... hanem az Ő személyes megismerését. A Vele való találkozást. Az Ő Igéjében és az Ő Lelkén keresztül.

Ez hihetetlen! Valószínűtlen! Megmagyarázhatatlan! És mégis: van elég bizonyíték... és mindenki számára, aki hagyja, hogy a Szentírás bizonyágtétele és a Lélek meggyőző ereje a szívéhez szóljon, érvényes Jézus felszólítása: „*Ne légy hitetlen, hanem higgy!*” És aki ezt hallja Jézustól nem tehet mást, mint Tamás. Leborulni Előtte, és azt mondani: „Én Uram, és én Istenem!” ÁMEN.

Kelemen A. Csongor prédikációja, mely elhangzott Zwollében, 2025 Húsvéthétfőn, a Lutheránus templomban.